

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
ODDZIAŁ I. SZT. GENER.

Warszawa, 16. czerwca 1926 r. ^{29.}

L.dz. 6165/O.deB.

Telefon Szt. Gen. 22.

Przesłanie aktów w sprawie
wypadków majowych.-

Do

Komisji Likwidacyjnej
Gen. Broni Żeligowskiego.

W związku z rozkazem Szefa Szt. Gen.

Nr. 1611/K.P.t.j. z dnia 12.VI.b.r. przesyłam Panu
Generałowi akty O.I.Szt.Gen. Nr. 5111/6.de B. i
Nr. 5618/Org.

Rpt R

Szef Oddziału I. Szt. Gen.
Komisja Likwidacyjna
Gen. Broni Żeligowskiego
Wpływ 16/25
L.dz. 625
Załączono do _____ tal.
pukownik sztabu generalnego.

Plik załączników.-

MALDUNIK SYTUACYJNY Nr.41.D.O.K.II.
/LUBLIN/

1/ Aresztowani posłowie komunistyczni PRYSTUPA i PASZCZUK wraz z dowodami winy przebywają w więzieniu. Prokurator apelacyjny w LUBLINIE chce ich zwolnić, opierając się na tem, że nie posiada uchwały Sejmu. D.O.K. II. prosi o interwencję u Ministra Sprawiedliwości.

2/ Na terenie LUBLINA w dalszym ciągu zauważyć się dają uzbrojone bojówki faszystowskie. Władz wojsk. posiadają dowody, że płk. GANCOZARSKI organizował bojówki i agitował za ~~rozbijaniem~~ oddziałów wojsk. Wojewodowie lubelski i wołyński zachowują się propokacyjnie. D.O.K. II. podkreśla konieczność zmiany wojewodów.

D.O.K.III.
/GRODNO/

D.O.K. III. podaje, że dnia 15. b.m. oficer dyżurny na stacji kolejowej GRODNO skonfiskował depezę następującej treści: Do wszystkich urzędów okręgowych kół miejscowych Związku Zawodowego kolejarzy dyrekcji kółkowych: Warszawskiej, Wileńskiej, Radomskiej, Krakowskiej, Lwowskiej, Stanisławowskiej, Gdańskiej, Poznańskiej, Katowickiej. Strajk kolejowy zarządzony przez Zarząd Główny ma być podtrzymany w dalszym ciągu aż do odwołania. Zarząd Główny Związku Zawod. Kolejarzy KURYŁOWICZ.

Dnia 16. b.m. o godz. 1. m. 30. w ślad za skonfiskowaną depezą nadeszła druga depeza z BIAŁEGOSTOKU do miejsc: ŁĄPY-CHEMICA-WILNO-GRODNO, by depezą podaną z WARSZAWY za Nr. 500. dnia 15. b.m. zniszczyć i niedoręczać. Depeza ta podpisana była przez ABRAMOWICZA z O.K.R.

D.O.K.V.
/KRAKÓW/

Zupełny spokój. Oddziały osłonowe i oddziały wysłane w kierunku WARSZAWY zostają ściągane i będą transportowane do miejsc połoju. Charakterystycznym jest, że 3. p. uł. uważany za ~~najwierniejszy~~ najwierniejszy w czasie transportowania śpiewał " Pięszą Brygadę".

Dnia 15. b.m. w KRAKOWIE na Rynku odbył się wiec zwołany przez P.P.S.; nastój podniecony. Wyczuwa się zdezorientowanie na tle, iż Marszałek nie objął dyktatury.

Na G. Śląsku wielkie wzburzenie opinii publicznej i domaganie się ustąpienia wojewody, komendanta policji Śląskiej i szefa Wydziału Bezpieczeństwa, za wydanie pieniędzy dla oddziałów, które szły na odsiecz Witosowi. w KATOWICACH odbywają się bez przerwy manifestacje na cześć Marszałka.

D.O.K.VI.
/LWOW/

Pierwsze wiadomości drogą telefoniczną D.O.K. otrzymało via LUBLIN, które powtórzone przez dodatki nadzwyczajne prasy brzmiały, że Marszałek PIŁSUDSKI zaatakowany przez jakieś bandy w SMILEJÓWKU nie uzyskawszy satysfakcji u rządu, na czele 2-ech pułków wkroczył do WARSZAWY. W krótkim czasie potem gen. MALCZEWSKI jako minister Spraw Wojsk. wydał rozkaz dowódcy Korpusu Nr. VI., przesłany pocztą lotniczą, by pułki 26. pp. i 52. pp. natychmiast ładować i przesłać do dyspozycji ministra. Dowódca korpusu wydał niezwłocznie rozkazy dla obu pułków, wśród których 52. p.p. w ZŁOCZOWIE, po zawagonowaniu się przybył do LWOWA. 26. p.p. uważany w całym korpusie za najwierniejszy dla ministra gen. MALCZEWSKIEGO, ze względu na osobę dowódcy swego płk. WANIŃCZKA, na zebraniu ofic. oświadczył dowódcy pułku, że każdy rozkaz wykona, jednakże rozkazu przeciw Marszałkowi PIŁSUDSKIEMU nie wykona, i jeśli wyjedzie do WARSZAWY, to się opowie po stronie Marszałka. Jako motyw swej decyzji podał, że uważa Marszałka, jako tego, który już raz Polskę z trudnej sytuacji wybawił i że mają wiarę, że w tym wypadku to samo uczyni. Na takie oświadczenie pułku gen. SIKORSKI wysłał następujący meldunek również pocztą lotniczą do gen. MALCZEWSKIEGO, a mianowicie: Opisał decyzję 26. p.p. z dodaniem słów, że uczynił to pułk najlojalniejszy i wybrany osobiście przez gen. Malczewskiego, znającego pułk ten z niedawnych czasów, gdy był dowódcą korpusu we Lwowie, nadto, że wobec takiego stanu rzeczy nie mógł nawet próbować lojalności 40. i 19. pp. Ze względu zaś na sytuację lokalną, a mianowicie równocześnie trwające nielegalne obrady delegatów "Ukraińsk. Narodowego Objedynania" uważa dowódca korpusu za niewskazane wysłać jedynie lojalny 52. pp. do Warszawy. Co się zaś tyczy rozkazu, wzywającego jego, by osobiście przybył do Warszawy, również nie jest w stanie tego rozkazu wykonać, gdyż z jego odejściem sytuacja wybitnie przychyliłaby się i wśród społeczeństwa cywilnego na stronę Marszałka. W odpowiedzi na to pismo dowódca O.K.VI.

otrzymał rozkaz powtórny załadowania 48.pp.8.pp.11.pap.i 51.pp i 5.pap., przy czym wyraził zgodę na pozostanie gen.SIKORSKIEGO we LWOWIE.Pułki te otrzymały rozkaz dnia 14.maja w godzinach porannych i 5.pap. odszedł na dworzec, by się zawagonować. Kolejarze jednakże usunęli w czas wszelkie garnitury wagonów, tak że pułk wrócił z powrotem do koszar.Pułki zaś, które wyszły ze STANISŁAWOWA, a to 48.pp.i 11.pap.pod dowództwem płk.WOJKOWICKIEGO wyjechały ze STANISŁAWOWA via STRYJ na PRZEMYSŁ, dotarły dnia 15 maja godz.10.do RZESZOWA i tam na rozkaz gen.SIKORSKIEGO zostały zatrzymane.Zatrzymanie tych pułków nastąpiło wskutek wiadomości z Warszawy o zupełnem opanowaniu sytuacji przez Marszałka.W samym mieście odbyły się z jednej strony demonstracje związków strzeleckich i legionowych, jako też związków zawodowych, z drugiej zaś strony gen.rez.JĘDRZEJEWSKI wydał odezwę do zapisywania się do armii ochotniczej, związek zaś oficerów rezerwy ogłosił mobilizację.Równocześnie wojewoda GARAPISZ wydał rozporządzenie o wprowadzeniu stanu wyjątkowego. Sytuacja z godziny na godzinę przy wybitnem obustronnem podnieceniu zaostrzała się, zwłaszcza, że po stronie prawej generałowie SALINS,LAMBZAN i JĘDRZEJEWSKI częstokroć wpływali na dowódcę w kierunku zaangażowania ich jako organizacyj pewnych przeciw organizacjom legionowym, a tem samem i Marszałkowi.Naskutek interwencji kierownika Sam.Ref.Inf. do bezpośredniego zaangażowania się dowódcy nie doszło, wskutek czego spokój do dnia 15.godz.14-ta został we LWOWIE utrzymany, poza drobnymi zresztą incydentami.W obecnej sytuacji wskazanem jest natychmiastowe odwołanie rozporządzenia o stanie wyjątkowym, gdyż sytuacja jest tegorodzaju, że w każdej chwili może dojść do pewnych starć, które gdyby raz przybrały formę walki, ze względu na specjalny charakter Lwowa,- trwałyby przez dłuższy czas.Po ukończonej, względnie wyjaśnionej sytuacji w Warszawie, gen.Sikorski oświadcza, co następuje: może przejść w stan spoczynku, na emeryturę, może być dalej dobrym dowódcą korpusu, może też pójść jako wezwany do Warszawy,- słowem oddaje się do dyspozycji.Odpowiedzialnym za całe zajście czyni gen.MALCZEWSKIEGO i uważa za wskazane oddanie go pod sąd.

Oświadcza ~~nie~~ dalej, że gdyby rozgorzała wojna domowa/ gen. SZEPTYCKI/ ewent.gdyby był rząd w POZNANIU i proklamował wojnę domową, wtedy on gen.SIKORSKI obowiązuje się osobiście wytkomaczyć bezsensowność spowodowaną brakiem rozumu patriotycznego prowadzenia takiej walki, a nawet jest gotów rzucić cały swój osobisty wpływ i autorytet ewent.przeciw gen.SZEPTYCKIEMU.

DOB. VII.
/POZNA/

Według wiadomości od szefa sztabu płk.WOJTKIEWICZA stan zdrowia gen.SOSNKOWSKIEGO dziś znacznie się polepszył.

D.O. VIII.
/TORUN/

W TORUNIU przebywa mjr.S.G.Tadeusz TRAPSO, Szef Wydziału Org.Oddz.II.Szt.Gen. ,który dnia 13.b.m.razem z płk.S.G. BAJEREM Szefem Oddz.II.Szt.Gen.przyłączył się do gen.MALCZENSKIEGO W Belwederze.Istnieje przypuszczenie, że mjr.S.G.TRAPSO został wysłany do TORUNIA przez b.rząd w celach agitacyjnych.

Otrzymują:

Szef Oddziału II.Szt.Gen.

1. Szef Sztabu Gen.
2. Szef Sztabu Gr.Operac.
3. Szef Oddz.II.Gr.Operac.
4. Kpt.BIRKENMAYER, ofic. łączn.
M.S.Zagr.
5. Szef Biura Sc.Rady Woj.
6. Oddz.II.Szt.Gen.
7. Ref. "C" Oddz.II.Szt.Gen.

Henryk
/ BŁ.SZYNSKI/
PUŁKOWNIK SZTABU GENERALNEGO.